

TALOUSARVIOALOITE 1008/2010 vp

Määrärahan osoittaminen opintorahan asumislisän maksamiseen budjettiperusteisesti koko kalenterivuodelta

Eduskunnalle

Pääministeri Kiviniemen hallitus on asettanut tavoitteekseen työurien pidentämisen, mikä edellyttää nuorten työelämään siirtymisen nopeuttamista. Matti Vanhasen toisen hallituksen ohjelman mukaan opintotukea oli tarkoitus kehittää siten, että opintotuki turvaa päätoimisen opiskelun aikaista toimeentuloa, edistää tehokasta opiskelua ja tutkinnon suorittamista tavoiteajassa. Kiviniemen hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2011 perusturvaetuudet aiotaan sitoa indeksiin 1.3.2011 lähtien, mutta opintotuki on jäämässä vaille indeksisidonnaisuutta. Tämä lisää opintotuen tason ennestäänkin voimakasta jälkeenyjääneisyyttä ja haittaa opiskelijoiden keskittymistä päätoimiseen opiskeluun, joka mahdollistaisi hallituksen tavoitteleman nopean työelämään siirtymisen.

Opintotukea pitää kehittää eri tavoin. Yksi parannus olisi opintotuen asumislisän muuttaminen ympärivuotiseksi siten, että opiskelijalla voisi saada opintotuen asumislisää koko kalenterivuodelta, eli myös lomakaudelta, mikäli hänen tulonsa eivät ylitä opintotukilain 17 §:ssä säädettyä määrää. Asumislisän puuttuminen kesäkuukausilta aiheuttaa opiskelijoille usein ylimääräisiä toimeentulo-ongelmia, koska opiskelija ei voi saada yleistä asumistukea kesällä, jos hän jatkaa opintojaan taas syksyllä. Opetus- ja kulttuuriministeriössä on kyllä suunniteltu lisää joustavuutta opintorahan asumislisän myöntämiseen 1.8.2012 lähtien (Opintotuen rakenteen kehittäminen. Toisen asteen opintotuen ja opiskelijoi-

den asumisen tukemisen kehittämislinjaukset, Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuisioita ja selvityksiä 2010:8), mutta asumislisää ei siinääkään ehdoteta maksettavaksi kesäkuukausilta.

Opiskelijat ovat usein joutuneet hakemaan toimeentulotukea kesäkuukausiksi. Asumislisän ympärivuotisuus kohentaisi etenkin niiden opiskelijoiden asemaa, jotka eivät voi harjoittaa päätoimisia opintojaan ja jotka eivät onnistu saamaan kesätyötä. Opiskelija-asuntojen tyhjäkäyttö vähenisi ja muutos vähentäisi myös kuntien toimeentulotukimenoja.

Opintotuen asumislisää sai 149 649 opiskelijaa vuoden 2008 lopussa. Keskimääräinen asumislisä oli 185,90 euroa kuukaudessa. Opetusministeriön selvityksessä (Opetusministeriön työryhmien muistioita 18:2002) arvioidaan, että jos asumislisää maksettaisiin 12 kuukauden ajalta, olisi vuosittain tuen piirissä myös kesäaikana teoriassa noin 60 % nykyisestä asumislisän saajamäärästä. Vuosituloihin perustuvan tuloseuran vuoksi voidaan kuitenkin suuren osan opiskelijoista olettaa jättävän asumislisän nostamatta kesäajalta, jolloin heillä on myös muita tuloja. Näin ollen arviolta noin 35 500 opiskelijan opintotuki lisääntyisi, jos asumislisää voisi nostaa myös kesäloman aikana. Kustannukset olisivat noin 20 miljoonaa euroa vuodessa.

Olen tehnyt tästä asiasta lakialoitteen 27.5.2003 (LA 49/2003 vp, Laki opintotukilain 14 §:n muuttamisesta).

TAA 1008/2010 vp — Unto Valpas /vas ym.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2011 talousarvioon momentille 29.70.55*

*lisäyksenä 20 000 000 euroa opintora-
han asumislisän maksamiseen budjetti-
perusteisesti koko kalenterivuodelta.*

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2010

Unto Valpas /vas
Minna Sirnö /vas
Pentti Tiusanen /vas
Matti Kangas /vas
Kari Uotila /vas
Martti Korhonen /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Annika Lapintie /vas

Matti Kauppila /vas
Erkki Virtanen /vas
Markus Mustajärvi /vas
Merja Kyllönen /vas
Mikko Kuoppa /vas
Jyrki Yrttiaho /vas
Veijo Puhjo /vas
Paavo Arhinmäki /vas